

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wstęp / 13

Rozdział I

O roztropności w opodatkowaniu – aspekt biblijny / 15

1. Wstęp / 15
2. O umiarze w ustanawianiu podatków / 17
 - 2.1. Dziesięcina / 17
 - 2.2. Król państwo umacnia sprawiedliwością / 19
 - 2.3. Od naiwnej zasady równości do taryfy podatkowej / 21
3. O spełnianiu obowiązków podatkowych / 22
 - 3.1. Sprawa podatku – danina dla Cezara / 22
 - 3.2. Podatek świątynny / 26
 - 3.3. Wdowi grosz – szczodroblowość i rzetelność w zapłacie podatku / 28
4. O celnikach – przebudzone sumienie / 29
5. Wnioski / 33

Rozdział II

Postulat sprawiedliwości opodatkowania / 36

1. Wprowadzenie / 36
2. Podatnik a obowiązek podatkowy / 39
 - 2.1. Subiektywne odczucia obciążenia podatkowego / 43
3. Sprawiedliwość podatkowa
a akceptacja systemu podatkowego – zagadnienia ogólne / 47
 - 3.1. Zasada zdolności płatniczej / 49
 - 3.1.1. Sporna miara zdolności płatniczej / 51
 - 3.1.2. Taryfa podatkowa / 54
 - 3.2. Aspekty równości opodatkowania / 55

- 3.3. Powszechność podatku / 57
- 4. Etyczny aspekt granic opodatkowania / 58
- 5. Wnioski / 62

Rozdział III

Zasada poprawnej legislacji a treść obowiązku podatkowego / 67

- 1. Wprowadzenie / 67
- 2. Legislacja podatkowa – zasadnicze dylematy / 69
- 3. Ingerencyjność prawa podatkowego / 80
- 4. Wartość moralna obowiązków podatkowych / 84
- 5. Prawodawstwo podatkowe a moralność podatnika / 88
- 6. Wnioski / 91

Rozdział IV

Prawo własności a granice władztwa podatkowego / 93

- 1. Wstęp / 93
- 2. Prawo własności a obowiązek podatkowy / 95
 - 2.1. Ustawowa forma opodatkowania a zakres ingerencji w prawo własności / 102
 - 2.2. Rozporządzenie w sprawach podatkowych a zakres ingerencji w prawo własności / 104
- 3. Zasada lojalności a obowiązek podatkowy / 107
- 4. Demokratyczne państwo prawne a obowiązek podatkowy / 110
 - 4.1. Zasada określoności przepisów a obowiązek podatkowy / 111
 - 4.2. *Lex retro non agit* a obowiązek podatkowy / 115
- 5. Prawa nabyte a obowiązek podatkowy / 116
- 6. Zakaz nadmiernej ingerencji a obowiązek podatkowy / 118
- 7. Ucieczka od podatku a następstwa społeczne i gospodarcze / 121
- 8. Wnioski / 123

Rozdział V

Organ podatkowy a podatnik / 126

- 1. Wprowadzenie / 126
- 2. Uznanie a treść obowiązku podatkowego / 128

3. Poczucie pewności prawa podatnika – zasady i kontrowersje / 134
4. Fiskalizm w działaniu organów podatkowych / 138
 - 4.1. Bezpieczeństwo prawne podatnika a ochrona interesu finansowego państwa / 139
 - 4.2. Bezpieczeństwo prawne podatnika a wady systemowe ordynacji podatkowej / 142
5. Wnioski / 146

Rozdział VI

Prawna ochrona podatnika w postępowaniu sądowoadministracyjnym / 147

1. Wprowadzenie – sędzia a idea sprawiedliwości / 147
2. Sądowa kontrola działalności organów podatkowych / 151
3. Zakres kontroli decyzji uznaniowych przez sąd administracyjny / 157
 - 3.1. Sądowa kontrola decyzji uznaniowych – aspekt orzeczniczy / 157
 - 3.2. Sądowa kontrola decyzji uznaniowych – postulaty zmian / 162
4. Sędzia sądu administracyjnego a maksyma *dura lex sed lex* / 164
 - 4.1. Sędzia a prawo / 164
 - 4.2. Sędziowskie dylematy – stosowanie prawa / 167
5. Przesłanki sądowego rozstrzygnięcia – charakter dylematów / 172
 - 5.1. Przyczyny nieporozumień interpretacyjnych / 175
6. Wnioski / 178

Podsumowanie / 183

Bibliografia (wybrane pozycje) / 187

Wykaz orzeczeń / 209